

Con Hẹn Đầu Xuân Sẽ Về - I'll be home for Christmas

Bùi Văn Phú

Ba mươi năm qua tôi không còn đón Tết trên quê hương Việt Nam vì nhiều nguyên do. Buổi đầu ly hương, xa gia đình, ra đi và coi như không có ngày trở về, thì Tết không biết phải làm gì hơn là trùm chăn, nghe mưa rơi mà lòng ray rứt nỗi nhớ bố mẹ, các em. Nghe lại vài bài nhạc xuân mà nước mắt gần dài.

Nhiều người Việt biết bài hát Xuân này con không về của cố ca nhạc sĩ Duy Khánh, có lời: "Con biết bây giờ mẹ chờ tin con / khi thấy mai đào nở vàng bên nương / năm trước con hẹn đầu xuân sẽ về / nay én bay đây trước ngõ / mà tin con vẫn xa ngàn xa..."

Bài hát được sáng tác lúc chiến tranh đang diễn ra trên đất nước Việt Nam, khi những người lính Cộng Hòa và tất cả những anh bộ đội đi B thường vắng nhà vào ngày lễ Tết. Với hoàn cảnh xa nhà, xa mẹ già, em thơ, với những nỗi nhớ, bài hát dễ đi vào lòng người vì ca từ thể hiện tâm trạng buồn mênh mang của cả một gia đình không được đoàn tụ trong ngày đầu năm linh thiêng.

"Nếu con không về chắc mẹ buồn lắm / mái tranh nghèo không người sửa sang / khu vườn thiếu mai vàng mừng xuân / đàn trẻ thơ ngây chờ mong anh trai / sẽ đem về cho tà áo mới / ba ngày xuân đi khoe xóm giềng..." Đoạn đầu bài ca tả tình, tả cảnh không khí mùa xuân đang về, thì đến đoạn sau nghe mới nào nùng, đứt ruột gan vì từng ca từ xoáy vào con tim những người sống xa quê hương, xa gia đình nghèo khó đang trông ngóng vào những gói quà gửi về từ bên trời Âu, Mỹ.

Mẹ tôi, nay đã qua Mỹ đoàn tụ cùng con cháu, kể rằng những năm ngay sau 1975 ít ai viết thư về nhà nói là mình đang ở Mỹ vì sợ gia đình bị liên lụy. Chỉ vài năm sau, khi nhà nước cho phép thân nhân nhận quà thì mùa xuân quê nhà cũng vui hơn, nhất là trong những gia đình có thân nhân ở nước ngoài. Cứ độ gần cuối năm tây là tôi chuẩn bị gửi quà về cho gia đình và các em ăn Tết: những thước vải, những lọ tylenol, những hộp kem đánh răng, những bánh xà-phòng, những thỏi son, lẫn giấu trong đó vài tờ 20 đô la. Người trong nước Tết về không trông chờ thịt mỡ, dưa hành, bánh chưng, dưa hấu, mứt kẹo mà chờ những thùng quà từ Mỹ, thiếu nó thì Tết cũng vui đi những niềm vui.

Bây giờ Tết về trong lòng tôi không còn nỗi nhớ nhưng da diết như hơn hai mươi năm về trước vì có bố mẹ ở bên và các em tôi không còn nhỏ dại mà cuộc sống từng người đã có gia đình ổn định, cũng như tôi.

Còn kỷ niệm tuổi thơ về những ngày Tết ở quê nhà vẫn hằn in trong ký ức, đẹp như tập vở học trò với nét chữ mực tím thơ ngây. Nhưng ba mươi năm sống ở nước ngoài, công việc cũng như gia đình đã hòa nhập tôi vào đời sống mới, không cho phép đi xa khi Tết về nên ước vọng đón Tết ở Việt Nam là điều còn xa vời vợi.

Lời ca, tiếng hát của Duy Khánh ngày nay không còn làm rung động lòng tôi như xưa nữa. Mấy năm trước tôi và gia đình về Việt Nam dịp cuối năm dương lịch, đêm Giáng Sinh có mặt ở Huế, sau khi dự thánh lễ nửa đêm tại nhà thờ Phủ Cam, về khách sạn dự tiệc mừng đón Giáng Sinh cho khách nước ngoài, nghe những bài hát Giáng Sinh Anh ngữ đã trở thành quen thuộc trong đời sống hơn hai mươi năm qua, lòng tôi trùng xuống một nỗi buồn: I'll be home for Christmas / You can count on me / Please have snow and mistletoe / and presents on the tree / Christmas Eve will find me / Where the love light gleams / I'll be home for Christmas / If only in my dreams. (Anh sẽ về kịp đón Giáng Sinh / Em cứ yên tâm tin anh / Hãy đem tuyết và vớ đỏ / Cùng quà treo lên thông xanh / Đêm Giáng Sinh sẽ có anh / Nơi ánh sáng tình yêu rơi chiếu / Anh sẽ về kịp Giáng Sinh / Nhưng chỉ trong những giấc mơ). Tiếng hát Anne Murray, ca từ của Kim Gannon và Walter Kent giờ đây làm tôi thổn thức nhiều hơn là những bài nhạc đón xuân xưa.

Đêm Giáng Sinh ở Huế không phải là lần đầu tiên một ca khúc Giáng Sinh làm rung cảm nỗi sầu xa quê hương mới. Cảm giác đó đã đến với tôi vào hai mươi năm trước khi đang công tác ở một xứ Châu Phi xa xôi.